

Ś
L
U
B

T
R
Z
E
C
H

P
I
Ę
C
I
O
R
O

ARCHIWUM

TEATRU im. CYPRIANA NORWIDA
w JELENIEJ GÓRZE

Nr: 503

Lee Kang - baek

ŚLUB TRZECH PIĘCIORO

Teatr im. Cypriana Norwida
w Jeleniej Górze

Dyrektor Naczelny i Artystyczny
GRZEGORZ MRÓWCZYŃSKI

Zastępca Dyrektora
MARCIN PODWORSKI

Kierownik Literacki
URZSZULA LIKSZTET

Premiera na Scenie Studyjnej 9 stycznia 1998 r.

LIII sezon. Czwarta premiera sezonu 1997/1998

Oficjalni Sponsorzy

Patronat radiowy

**ELEKTROWNIA
TURÓW**

POLSKA PRAPREMIERA !

Lee Kang - baek

ŚLUB TRZECH PIĘCIORO

(Kyorhon. Set. Tasot)

Przekład z języka koreańskiego
Ewa Rynarzewska

Reżyseria

RYSZARD MAJOR

Scenografia

EWA KRECHOWICZ

Muzyka

BOGDAN DOMINIK

Wokaliza

Elżbieta Kosecka

Spektakl bez przerwy

Asystent reżysera

ANDRZEJ KĘPIŃSKI

Inspicjent i sufler

Grażyna Mieczkowska

Ś
L
U
B

T
R
Z
E
C
H

P
I
Ę
C
I
O
R
O

Ewa Rynarzewska

LEE KANG-BAEK

Lee Kang-baek urodził się w 1947 r. w Chonju - jednym z miast prowincji Cholla. Choroba, jaką przeszedł w wyniku Wojny Koreańskiej (1950-53) pozostawiła na jego stanie fizycznym trwałe ślady oraz przeświadczenie, że "nie jest taki jak wszyscy", że fizyczna ułomność czyni go innym. To przekonanie zaważyło na postawie pisarza, budząc silny opór, lęk, czy też niechęć do schematów, norm i standardów. Z drugiej strony wyobrażnia słabego i chorego pisarza

nie mogła zrodzić supermana - jednostki silnej, zdolnej do łamania ustalonych norm i przepisów. Dlatego też bohater Lee Kang-baek'a z góry skazany jest na porażkę. Przebyta choroba ukształtowała w Lee Kang-baek'u przekonanie, że człowiekiem rządzi siła, na którą - nie mamy wpływu. Stąd jego bohaterowie to nie tylko postaci słabe i uległe - to postaci ubezwłasnowolnione, niezdolne do jakiegokolwiek działania. Przypominają marionetki, którymi potrząsa niewidzialna dłoń.

Inscenizacja dramatu **Pięcioro** (Tasot) odbyła się w październiku 1971 roku i była o tyle ważnym wydarzeniem, gdyż nie tylko zapoczątkowała działalność dwudziestoczworoletniego Lee Kang-baek'a jako dramaturgo, lecz stała się również okazją do wyjścia pisarza poza ramy świata, który sam dla siebie stworzył i pozostawał w nich przez długie lata.

Dramat **Pięcioro** został nagrodzony prestiżową nagrodą przyznaną przez *Dziennik Wschodniej Azji* (...). Wkrótce posypały się inne nagrody: wyróżnienie za dramat **Homo separatus** (*Homo sep'art'usu*) przyznane

podczas III Światowych Spotkań Teatralnych w Wenezueli (1984); główna nagroda za dramat **Ch'ilsalli** (nazwa własna miejscowości) podczas XIII Seoulskiego Festiwalu Teatralnego (1989); nagrody za dramaty **Dziennik z podróży** (*Yongworhaeng ilki*) oraz **Skóra i kości** (*Ppyowa sal*) przyznane również na Seoulskim Festiwalu Teatralnym w 1995 i 1996 r.

Niewątpliwie należy Lee Kang-baek do jednych z najpopularniejszych i najbardziej znaczących postaci współczesnego teatru Republiki Korei. Dowodzi tego niezwykle bogaty dorobek literacki oraz stałe uczestnictwo dramaturga w znaczących imprezach kulturalnych, jaką jest m.in. coroczny Seoulski Festiwal Teatralny. Festiwal Dramatów Lee Kang-baek'a, jaki będzie miał miejsce wiosną przyszłego roku, można uznać za podsumowanie prawie trzydziestoletniej działalności dramaturga.

Dramaty Lee Kang-baek'a powstałe w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych, do których należą **Pięcioro**, **Trzech** i **Ślub**, przejawiają silne wpływy europejskiego teatru absurdu. Sam autor przyznaje, że choć cenił literaturę koreańską, pragnął jednak uciec od konwencji realistycznej, w jakiej była utrzymana przeważająca większość rodzimych utworów.

Za najbardziej "beckettowski" dramat Lee Kang-baek'a uznaje się **Pięcioro**. Premiera odbyła się w październiku 1971 r. w reżyserii Lee Syng-gyu. Przedstawienie odniosło sukces. Koreańska publiczność bez trudu odczytała zawarte w dramacie aluzje polityczne, które Lee Kang-baek zdołał przemycić, odwołując się do alegorii. Jednym z czynników popularności, jaką cieszył się w tamtym okresie dramat **Pięcioro**, był jaskrawy absurd oraz - stojący w opozycji do utrzymywanych w tragicznym nastroju większości sztuk - komizm. Właśnie ten absurd, cechujący dramaty Lee Kang-baek'a, skłania nas do powiązania dramatów koreańskiego pisarza z dramaturgią Becketta, Ionsco, Dürrenmatta. Już wówczas Lee Kang-baek wyczuwał, że najdoskonalszym środkiem wyrażenia nieszczęścia będzie komizm i śmiech. *Sytuacji dramatycznej nie da się stworzyć*

przez zdefiniowanie cierpienia, lecz przez jego ośmieszenie - twierdzi dramaturg. Sam określa jednak swoje sztuki jako "dramaty antyrealistyczne", unikając utożsamiania ich z teatrem absurdu.

W dramacie **Pięciory** opisał Lee Kang-baek osobiste doświadczenie, jakim był brak kontaktu, powiązań, czy relacji autora z ludźmi, a w rezultacie - odosobnienie i samotność. Trzeba zaznaczyć, że tę niemożność nawiązania wzajemnego kontaktu, która staje się głównym problemem bohaterów **Pięciory** odczytać należy jako niemożliwość przynależności jednostki do grupy. Z pewnością decydującą rolę odegrała niechęć dramaturga przed standaryzacją, której przykładem jest tłum oraz rządzące nim mechanizmy. Lee Kang-baek od samego początku stał na uboczu, występując w roli obserwatora wydarzeń. Z postawy outsidera wyłoniły się postaci, które "nie tworzą wzajemnych związków, lecz egzystują niczym rozsypane ziarenka piasku". Nie jest w stanie zjednoczyć bohaterów **Pięciory** - nawet zagrożenie, uosabiane przez Kapitana statku. Każdy z nich żyje we własnym świecie, będącym syntezą przeszłości, marzeń i nadziei bohaterów.

Cechą wspólną dramatów powstałych w latach 70-tych jest alegoryzm. Lee Kang-baek od samego początku przykładając dużą wagę do ponadczasowości i wieloznaczności, a więc tego, co czyni dramat aktualnym zawsze i wszędzie. Jego wczesne dramaty cechuje atmosfera zagrożenia, przywołująca nastroje społeczne Republiki Korei lat 60-tych i 70-tych. Konsekwencją nieustannego poczucia zagrożenia jest niemożność racjonalnego myślenia i podejmowania decyzji, co w dramacie **Pięciory** w sposób przerysowany ukazuje powtarzająca się w nieskończoność scena ukrywania się bohaterów w skrzyniach i beczkach - wyraz zagubienia i bezradności. W dramacie **Trzech** (Set) bezsilność, wynikająca z poczucia zagrożenia, znajduje swoje ujście w okrutnej zabawie trzech kłownów.

Premiera dramatu **Trzech** odbyła się w czerwcu 1972 roku. Dramaturg przyznaje, że dramat **Trzech** należy do jego ulubionych sztuk. W Set na plan pierwszy

OBSADA:

Mężczyzna

Andrzej Kępiński

Dziewczyna

Lidia Filipek-Czarny

Służący

Piotr Koniecznyński

wysuwa się podział na bohatera pozytywnego i negatywnego - motyw, który stanie się podstawą konstruowania wydarzeń dramatycznych w sztukach powstałych w latach 90-tych. Lee Kang-baek, którego konwencja dramaturgiczna od początku oparta była o znak i symbol, w dramacie *Set* zdecydowanie odchodzi od otaczającej go rzeczywistości: sytuacja sceniczna dramatu **Trzech** w niczym nie przypomina koreańskich realiów. To mogło obudzić konsternację i sprzeciw publiczności nawykłej do obcowania z teatrem naturalistycznym. Wiele nieporozumień wywołali bohaterowie Lee Kang-baek'a, których groteskowość nie wzbudzała współczucia. Zarzucono im brak emocji i bezduszość, jakby nie dostrzegając, że służą one jako nośniki zjawisk i wartości uniwersalnych.

Podobnie dramat **Ślub** (*Kyorhon*) odebrany został jako dramat różniący się od tego, co zdefiniowano jako "styl Lee Kang-baek'a". Prawdą jest, że **Ślub** różni się nastrojem od powstałych w tamtym okresie sztuk: **Pięcioro**, **Trzech**, **Jajo** (Al, 1972), **Obserwatorzy** (*P'assukkun*, 1973). Jest pierwszym sygnałem odchodzenia od tematu dominującego we wcześniejszych sztukach: odsłaniania mechanizmów władzy i rozenia się atmosfery terroru. Sam autor przyznaje, że bohaterowie **Ślubu** są nietypowi, choćby dlatego, że nie dzielą tragicznego losu bohaterów wcześniejszych. Premiera **Ślubu** odbyła się w listopadzie 1974 roku. Żaden z późniejszych dramatów Lee Kang-baek'a nie powtórzył sukcesu, jaki odniósł *Kyorhon*. Wielokrotnie wystawiany, doczekał się wielu inscenizacji na scenach profesjonalnych oraz amatorskich. Dramat odsłania elementy filozofii Wschodu i w sposób komiczny stawia problem posiadania oraz stosunku do własności.

Według Lee Kang-baek'a dramat jest doskonałą okazją do przedstawienia problemów, które nas nurtują, oraz najlepszym środkiem, by znaleźć na nie odpowiedź. Trzeba jednak zanaczyć, że Lee Kang-baek nigdy nie próbuje odpowiadać na pytania.

Na dorobek literacki Lee Kang-baek'a składa się trzydzieści dramatów. Niewątpliwie jest ich więcej, lecz Lee Kang-baek, selekcionując swoje teksty, nie dopuszcza, by te, z których nie jest w pełni zadowolony, zostały wydane bądź wystawione.

Poprzez analizę dramatów Lee Kang-baek'a ujawnia się

OBSADA:

Ka

Tadeusz Dylawerski

Na

Kazimierz Krzaczkowski

Ta

Piotr Konieczynski

T
R
Z
E
C
H

P
I
Ę
C
I
O
R
O

tendencja odchodzenia autora od techniki alegorycznej. W przeciwieństwie do dramatów z lat 70-tych, których akcja mogła by rozgrywać się "zawsze i wszędzie", dramaty powstałe w latach 80-tych nawiązują do bogatej tradycji i kultury Korei. Lee Kang-baek sięga do koreańskich obyczajów, wierzeń, mitów i przesądów, a akcja jego dramatów związana jest z otaczającą go rzeczywistością.

I paradoksem może się wydać fakt, że dramaty powstałe w latach 70-tych, mimo zastosowania, obcej koreańskiej tradycji, techniki alegorycznej, były silniej związane z koreańską rzeczywistością, gdyż odnosiły się do aktualnych wydarzeń powojennej Korei. Natomiast odwołujące się do tradycji i kultury koreańskiej dramaty lat 80-tych i 90-tych przedstawiają treści na tyle uniwersalne, że będą aktualne "zawsze i wszędzie".

*Artykuł, napisany specjalnie do tego programu,
powstał w oparciu o rozmowę,
którą Autorka przeprowadziła
z Lee Kang-baek'iem 19 grudnia 1997 r.*

Ewa Rynarzewska jest absolwentką koreanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie przebywa na stypendium w Seoulu, przygotowując pracę doktorską o teatrze koreańskim. Owocem Jej zafascynowania tą tematyką jest, wydany przez Oficynę Literatów i Dziennikarzy POD WIATR, tomik dramatów Lee Kang-baek'a, w którym pomieszczono pięć utworów w Jej tłumaczeniu.

Prawa autorskie chronione
przez Agencję Dramatu i Teatru
ADiT

OBSADA:

Ka

Tadeusz Dylawerski

Na

Kazimierz Krzaczkowski

Ta

Piotr Koniecznyński

Ra

Andrzej Kępiński

Ma

Lidia Filipek-Czarny

Zapraszamy na spektakle Teatru im.C.Norwida :

DUŻA SCENA

Jan Andrzej Morsztyn
KOMEDIA PASTERSKA

(musical barokowy)

Autor spektaklu
ADAM HANUSZKIEWICZ

Mikołaj Gogol **OŻENEK**
reż. Siergiej Fiedotow (Rosja)

Julian Tuwim **CUDA I DZIWY**
(musical dla całej rodziny)
reż. Leszek Czarnota

SCENA STUDYJNA

Tadeusz Różewicz
STARA KOBIETA WYSIADUJE
reż. Andrzej Bubień

Sławomir Mrożek
ZABAWA
reż. Andrzej Hrydzewicz

W PRZYGOTOWANIU

Adam Mickiewicz **DZIADY**
reż. Grzegorz Mrówczyński

Zamówienia na bilety indywidualne i zbiorowe przyjmuje Dział Marketingu,
tel. 75 223-25 i 7647 273-5 w. 124

Opracowanie i redakcja programu
Urszula Likszet